

นอกใจ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๑๓๐๔. เรื่อง "สงสัยในอาการขณะภาวนา"

กราบนมัสการหลวงพ่อกุญชร ธรรมปฏิบัติภาวนาเป็นประจำ แม้ในเวลาทำงานก็ภาวนาพุทโธ พุทโธอยู่เสมอ เคยส่งคำถามมาถามหลวงพ่อกุญชรหลายครั้ง หลวงพ่อกุญชรตอบคำถาม เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง ในกรณีที่ไม่วางใจก็ฟังหลายๆ ครั้ง พิจารณาไปด้วยจนเข้าใจความหมายของคำตอบนั้น แล้วนำเอาคำตอบที่ได้มาปฏิบัติทุกครั้ง ก็เป็นจริงทุกครั้ง เมื่ออาทิตย์ก่อนมีความรู้สึกว่าร่างกาย จิต และความคิดมันแยกกันทำงานอยู่แต่ไม่ชัดเจน จนเกิดความอยาก อยากจะเห็นให้มันชัด จึงอดทนนั่งภาวนาไปเรื่อยๆ แม้รู้สึกอยากจะหยุดภาวนาก็ตาม

สัปดาห์เกิดความปวดที่บริเวณข้อเท้าก็ภาวนาต่อ ไม่สนใจความปวดนั้น ในขณะที่ภาวนาก็ย้อนถามตัวเองว่าอะไรมันบอกว่าปวด มันก็เกิดความสุขอย่างบอกไม่ถูกบริเวณกึ่งกลางหน้าอก แล้วมองเห็นด้วยตัวรู้อยู่ ๓ อย่างคือความคิดปรุง จิต และความปวด ก็ดูมันอยู่อย่างนั้น สัปดาห์ความปวดก็หายไป ไม่มีวิตก วิจารณ์ (ในขณะนั้น) เหลือแต่ความปีติสุข แต่รู้สึกได้ว่ามันยังไม่ถึงที่สุด คุมมันอยู่สัปดาห์ก็หายไป หลังจากออกจากการภาวนาแล้วมีความอึดอย่างบอกไม่ถูก แต่ก็ยังมีข้อสงสัยที่ว่าความรู้สึกมันยังไม่ถึงที่สุด นั้นควรจะแก้อย่างไร ควรจะปฏิบัติอย่างไรต่อไปครับ

ตอบ : นี่เมื่อวานตอบปัญหาไปเขาบอกว่าเวลาเขาภาวนาเหมือนกัน ถ้าคนภาวนาแล้วมันอยากจะทำทางออก อย่างเมื่อวานเขาภาวนาอยู่ แล้วเขาพยายามหาทางออกเหมือนกัน เขาฟังเทศน์หลวงตา แล้วเขาฟังเทศน์เรา ที่นี้ฟังเทศน์หลวงตาและฟังเทศน์เรามาขัดแย้งกัน ขัดแย้งกันที่หลวงตาบอกว่าภายนอก พิจารณาภายในได้ ภายนอกหมายถึงข้างนอก เห็นไหม ภายนอกคือกายสัตว์อื่นกับกายของเรา แล้วภายในกายคือ

กายเป็นส่วนๆ แยกเป็นส่วนๆ แต่ของหลวงพ่อบอกว่าถ้าภายนอก กายนอก ต้องเป็นโศคาบัน กายนอกเป็นสภิกษาคามี กายในกายเป็นพระอนาคามี กายของจิตเป็น พระอรหันต์ อันนั้นมันเป็นถึงขั้นของวิปัสสนา แต่ถ้าขั้นของสมณะ

คำว่าขั้นของสมณะนะ นี่เราจะเน้นขั้นของสมณะ ขั้นของสมณะคือทำความเข้าใจ ของใจ ถ้าใจมันสงบเข้ามาแล้ว การภาวนาต่อเนื่องไปมันก็จะประโยชน์ เป็น ประโยชน์คือการภาวนาเป็นแก่นสาร คนที่ภาวนาเป็นแก่นสารเขาต้องเอาใจของเขา ภาวนา เขาต้องมีตัวตนของเขา เอาตัวตนนั้นเพื่อทำประโยชน์กับตัวตนนั้น แต่ถ้าเรา ภาวนาของเราในสามัญสำนักของเรา คำว่าตัวตนของเรามันอยู่จิตได้สำนึก แต่ความรู้สึก ของเรามันเป็นสถานะของมนุษย์ ถ้าสถานะของมนุษย์เขาเรียกโลกียะ คือสถานะที่เรา เกิดมาเป็นมนุษย์ มันเป็นเรื่องของสามัญสำนัก พอเรื่องของสามัญสำนัก พิจารณาไปก็ เท่านั้นแหละ

อย่างที่เขายกเวลาพุทธโธ พุทธโธมันเป็นสมณะ ทุกคนจะพูดว่าพุทธโธเป็น สมณะ ต้องใช้วิปัสสนาสติปัญญา ๔ ของเขา สติปัญญา ๔ ปลอมๆ ทั้งนั้นแหละ คือ รู้ตัวทั่วพร้อมใช้สติปัญญาไป มันสามัญสำนัก มันสามัญสำนัก มันไม่เข้าถึงจิตหรอก ไม่ เข้าถึงจิตเพราะอะไร? ไม่เข้าถึงจิตเพราะมันมีคนที่ยกภาวนาถูกต้อง คนภาวนาถูกต้องคือ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านภาวนาของท่าน ท่านทำความเข้าใจของใจของท่าน แล้วท่าน เอาจิตของท่าน คือเอาปฏิสนธิวิญญาณของท่านออกวิปัสสนา ออกใช้ปัญญาของท่าน แล้วท่านรู้แจ้งของท่านไป

คนเรามันต้องคิดมาก่อน คือมันคิดคือมันทำแล้วไม่ได้ผล คิดแล้วมันทำแล้ว ไม่ได้ประโยชน์ แล้วเวลาท่านมาทำถูก ความถูกต้องอันนี้มันเป็นวิปัสสนา มันเป็นโลกีย ปัญญา มันเป็นโลกุตตรปัญญา ทางโลกเขาเป็นโลกียปัญญา โลกียปัญญาก็ปัญญาของ โลก ปัญญาของโลกปัญญาสามัญสำนักเรานี้ไง ปัญญาที่เกิดจากความคิดเรานี้แหละ ปัญญาที่สามัญสำนักนี้แหละเขาเรียกว่าโลกียปัญญา ปัญญาของโลกใจ แต่เวลาหลวงปู่ เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเคยเป็นอย่างนี้มาก่อน เพราะคนที่ปฏิบัติก็เป็นอย่างนี้ทุกๆ คน เพราะคนเกิดมาก็เป็นมนุษย์เท่ากัน

คนเกิดมาก็เป็นมนุษย์เท่ากัน มีความรู้สึกเท่ากัน มีความเห็นเหมือนกัน แล้ว ภาวนาก็ภาวนาในความรู้สึกความเห็นอย่างนี้ แต่ภาวนาไปแล้วมันไปไม่ได้ ไปไม่ได้เขา

ก็ยังคงบื้ตะบันทำอยู่อย่างนี้ แล้วก็ยังพยายามจะเคลมว่ามันเป็นวิปัสสนา มันเป็นวิปัสสนา เพราะมันเป็นปัญญา มันเป็นวิปัสสนา มันยื่นกระต่ายขาเดียวไป มันยื่นกระต่ายขาเดียวว่าการใช้ปัญญานี้เป็นวิปัสสนา เป็นสติปัญญา ๔ มันยื่นกระต่ายขาเดียวโดยทิวามานะ ยื่นกระต่ายขาเดียว ยืนยันอยู่ว่าอันนั้นเป็นวิปัสสนา แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านฉลาด ท่านทำของท่านไปไม่ได้ ท่านยืนยันอย่างไรจิตได้สำนึกมันบอก จิตได้สำนึกมันรู้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม อุทกดาบส อาฬารดาบสบอกว่า ได้สมบัติ ๘ มีความรู้เหมือนเรา คือเป็นพระอรหันต์แล้ว ได้สมบัติ ๘ ก็เป็นพระอรหันต์แล้ว เจ้าชายสิทธัตถะก็มีความอย่างนี้ มีความสงสัยในใจ มีความสงสัย มีความกังวล มันไม่ใช่ๆ มันไม่ใช่แล้วใครจะยกย่องเขินยออย่างไรมันก็เรื่องของเขา แต่เรื่องของเรามันรู้จริงของเรา ถ้ารู้จริงของเราท่านถึงไม่ยอมรับการยกย่องสรรเสริญของอุทกดาบส อาฬารดาบสที่ยกย่องเจ้าชายสิทธัตถะว่าเป็นพระอรหันต์ ไม่เอาๆ แล้วมาค้นคว้าเอง

นี่ก็เหมือนกัน พอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาพิจารณาของท่าน นี่มันสงสัยอย่างนี้ ที่ว่าไม่ถึงที่สุดมันก็สงสัยอย่างนี้ มันสงสัย แล้วมันสงสัยแล้วมันเป็นอย่างไรล่ะ? อ้าว ก็เรามาทำความรู้แจ้ง ถ้าความรู้แจ้งมันก็ต้องรู้ผ่านทะลุไปสิ มันต้องสำรอก มันต้องคาย มันต้องเป็นจริงสิมันถึงจะเป็นจริง นี่ไงท่านถึงหาทางออกของท่าน นี่พอหาทางออกของท่าน ท่านก็ทำความสงบของใจให้ลึกซึ้งเข้ามา เป็นสัมมาสมาธิ คีล สมาธิ ปัญญา ไม่ใช่คีล ฉาน ปัญญา

คีล สมาธิ ปัญญา สมาธิเป็นสัมมาสมาธิ คีลมิจนาสมาธิออกข้างนอก คีลมิจนาสมาธิมันส่งออก ส่งออกนี่ใจวิปัสสนาๆ ยื่นกระต่ายขาเดียว พยายามจะคิดว่าตัวเองวิปัสสนา แล้วมันเคลิบเคลิ้มไป นี่มันบอกมันนอกใจ มันนอกใจคือนอกสัมมาสมาธิ มันเป็นมิจนา มิจนาสมาธิมันอยู่นอกใจ ถ้ามันเข้ามาสู่ดวงใจ เข้ามาสู่สัมมาสมาธิ นั่นมันถึงเข้ามาสู่ใจของตัว ถ้าในใจ ในใจนี่จิตจริง สมาธิจริง วิปัสสนาก็วิปัสสนาจริง โสคาบันจริง สติปัญญา ๔ จริง ทุกอย่างจริงไปหมดเลย แล้วจริงที่ไหนล่ะ?

ปัจจุตัง สันติภูฏิกโก จริงเฉพาะใจดวงนั้น ใจดวงที่ทำถูกต้องถึงงาม จริงตรงนั้นแหละ มันจะไปจริงที่ไหนล่ะ? พอพูดออกมาก็เป็นสมมุติแล้ว พอพูดออกไปเป็นทฤษฎีแล้ว แต่คนจริงกับคนจริงเขารู้กัน ถ้าคนจริงกับคนจริงเขารู้กัน เห็นไหม อันนั้นต่างหาก

ถึงเป็นสติปัญญา ๔ จริง นี่ถึงพูดถึงว่าเราจะยกเมื่อวานใจ เมื่อวานเรื่องนอกกาย นอก กายนั้นมันส่งออก แต่ทำไมหลวงตาท่านสอนอย่างนั้นล่ะ? ก็สอนอย่างนั้นก็บอกว่าโดย สามัญสำนึกคนที่ไม่เป็นสิ่งใดเลยเขาก็สอนให้มันเป็น คือท่านยื่นให้ทำ

เหมือนกับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเวลาหลวงตาท่านเล่าให้ฟัง เวลาท่านทดสอบ พระนะ ท่านตัดสงบ ๕ ชั้นทำให้เข็บนคนละชั้นก็ เข็บนคนเดียวก็ได้แต่ท่านไม่ให้ ท่านให้ เข็บนคนละชั้น เข็บนคนละชั้น เข็บนเสร็จแล้วมาต่อกัน หลวงตาบอกว่าพอหลวงปู่มั่น ท่านยื่นให้ชั้นหนึ่งนะ คือยื่นผ้าให้ชั้นหนึ่ง ต้องไปเข็บนกระดูก ล้มกระดูกแล้วค่อยมา เข็บนกุติเข้าเป็นสงบ ท่านบอกว่าท่านตั้งสติล้านเปอร์เซ็นต์เลย เข็บนสุดขอดเลย ทั้งชีวิต ทุ่มเทให้หมดเลย พอเข็บนออกมาแล้วเป็นสงบท่านบอกว่าชั้นที่ท่านเข็บนสุดขอด สบาย ที่สุด

หลวงปู่มั่นท่านจะคูสติของคน หลวงปู่มั่นท่านจะคูสติของลูกศิษย์ว่าลูกศิษย์มัน มีสติ มีปัญญาพอไหมที่มันจะรักษาตัวมันเอง ท่านสร้างคนขึ้นมาสร้างมาให้เป็นผู้นำ หลวงปู่มั่นท่านสร้างอย่างนั้น หลวงตาท่านก็เป็นอย่างนั้น ท่านบอกว่าใครคิดได้เอง ใคร มีปัญญาแล้วมาเสนอโครงการ มาทำงาน นี่ท่านชื่นชม แต่ถ้าให้เราสั่ง ให้เราคอยจี คอย ไชชนะใช้ไม่ได้ คือมันไม่ใช่ปัญญาเกิดจากเราใจ เกิดจากครูบาอาจารย์จับยัด จับยัดแล้ว ขันมันยังแฉะเลย ท่านเทศน์อยู่อย่างนี้มันยังแฉะกันอยู่เลย ปัญญาที่ท่านจับยัดเข้าไปในหัว นะมันยังว่าสำรอกออก มันคั้น มันไม่เอา

นี่มันแตกต่างกันไป นี่ถึงบอกว่าเพราะว่าครูบาอาจารย์ท่านสอนมาเยอะ ท่านเห็น ถึงวุฒิภาวะถึงความสนใจของคน ท่านถึงบอกว่ากายนอกก็ได้ ใจคำว่ากายนอกก็ได้คือ ฟุ้งๆ เบสิกทำให้ได้ก่อน มึงทำมา ถ้าทำได้แล้วมันถึงจะทำได้ เหมือนเราจะยกมรดกให้ ใครสักคนหนึ่ง มึงมีความสามารถรักษามรดกได้หรือ? มึงทำมาดี มึงแสดง ความสามารถเสียหน่อยหนึ่ง ถ้ามีความสามารถแล้วเดียวจะยกมรดกให้หมดเลย ถ้ามี ความสามารถเดียวยกให้ แต่ไม่มีความสามารถเลย ไม่มีความสามารถจะรับรู้อะไรเลย

กายนอกก็ได้ กายนอก กายนอก กายใครก็ได้ ในวิสุทธิมรรคก็กายนอก ไปเที่ยว ป่าช้าก็กายนอก ไปเที่ยวป่าช้าไปทำไมล่ะ? ก็ไปไม่ให้มันคิดมากไป อยู่คนเดียวไอ้โฮ มัน เก่งหมดเลย พอไปป่าช้าขำขันเลย มันคิดไปไม่ได้แล้ว นี่กายนอก มันมีประโยชน์ไหม มัน มีประโยชน์ของการควบคุมตัวเอง ควบคุมหัวใจใจ ฉะนั้น เรื่องกายนอกก็ถูก ถูกเพราะ

อะไร? ถูกเพราะสังคมมันอ่อนแอ สังคมปฏิบัติมันเหลวไหล แม้แต่ภายนอกมันยังไม่รู้จัก มันจะไปเอาโลกธรรม ๘ เอาเขาสรรเสริญ เอาเขายกย่อง มันจะไปเอาบุญ มันไม่เอาความจริงใจ

นี่พูดถึงว่าทำไมหลวงตาท่านพูดอย่างนั้น เพราะว่าพอกันไปคิดอย่างนั้นแล้วมันก็สวมรอยใจ ผ่านกายมาแล้ว พิจารณากายมาแล้ว เพราะภายนอกใครก็รู้ได้ เด็กมันก็พูดได้ เห็นไหม คุณเล็กๆ สิ เวลาครู นักเรียนอย่าคุณบุหรินะ เวลาครูคุณนักเรียนมันบอกว่า นี่ครูบอกไม่ให้คุณมันยังคุณ เด็กมันยังรู้ เด็กมันรู้หมด เดี่ยวพอโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่มันก็คุณบุหรินี่ นี่ไงนี่พูดถึงว่าภายนอก เวลาท่านเห็นว่าสังคมมันอ่อนแอ ในวงการปฏิบัติมันเหลวไหลท่านถึงเปิดกว้าง เปิดให้แบบว่าโน้มลงต่ำสุด โนมลงไปเพื่อจะดึงเขาขึ้นมา โนมลงไปทอดสะพาน หย่อนลงไปเต็มที แล้วพยายามให้มันเกาะ แล้วจะดึงมันขึ้นมา แต่เราบอกว่าพอพิจารณาอย่างนั้นแล้วเป็นพระโสดาบัน

เพราะที่เราพูดเพราะตรงนั้นไง พอกันพิจารณาหน่อย โอ๊ย ผ่านกายมาแล้วเป็นพระอรหันต์ ไร้สาระ นี่พูดถึงภายนอกใจ มันยังไม่จบเมื่อวานนะ มันยังตามไปเมื่อวานนี้ ต่อ จะมาเอาวันนี้ไง วันนี้มันนอใจ นอใจคือนอกจากจิตที่มันสงบ นอใจ เวลาจิตส่งออก นี่หลวงปู่คุณลย์ท่านบอกเลยว่าจิตส่งออก ผลของจิตส่งออก จิตส่งออกเป็นสมุทัย ความที่มันส่งออกเป็นสมุทัย มารเอย เธอเกิดจากความคำริของเรา เราจะไม่คำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจเราไม่ได้อีกเลย มารเอย เธอเกิดจากความคำริของเรา แล้วมันส่งออก มันคิดออกไป ความคิดกับคำริมันต่างกันไหม?

นี่พอมันส่งออก พอส่งออกไปแล้วมันส่งออกไปคิดข้างนอก เออคิดข้างนอกไปนี่นอใจ นี่นอใจ เราถึงพุทโธกัน ใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้ามาให้มันสงบเข้ามา จะให้มันอยู่ในใจใจ เข้าไปอยู่ข้างใน เห็นไหมเวลาพระเจ้าสอนนะ เขาบอกถ้าอยู่ข้างในก็ในผิวหนัง ในร่างกาย คึมน้ำเข้าไปกลางหัวอกนี่ข้างใน ถ้านอกผิวหนังนี่ข้างนอก โอ้อโฮปวดหัวเลย วุฒิภาวะของอาจารย์สอนเป็นอย่างนี้ เราฟังแล้วงงเลยนะ บอกถ้าปัญญาข้างในคือความคิด คิดข้างใน ถ้าคิดเรื่องวัตถุนี้ข้างนอก ถ้าคิดเรื่องสมอ กิดเรื่องนี้เป็นข้างใน

อ้าว เออ มันมีข้างนอก ข้างในอย่างนี้เหมือนกัน เวลาพูดบิ๊มันจะแสดงถึงกันเลยว่าคนนั้นมีกินหรือเปล่า จริงหรือไม่จริง นี่นอใจ นอใจคือมันส่งออก แต่ถ้ามันในใจ

ในใจคือกำหนดพุทโธ นี่พอในใจกำหนดพุทโธ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านถึงสอนให้
 ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ครูบาอาจารย์ของเราพยายามจะสอนให้ทำความสงบของ
 ใจเข้ามา ทำความสงบของใจก็เข้ามาสู่ในใจใจ ทำความสงบของใจก็เข้ามาวัดคุณภาพ
 ของหัวใจของเราใจ เข้ามาวัดคุณภาพหัวใจของเราว่าจิตใจของเราเข้มแข็งพอไหม จิตใจ
 เราอ่อนแอไหม มันเหมือนกับกีฬา กีฬา เห็นไหม คุณลีนกมวยมันมีรุ่นของมันใช่ไหม มัน
 มีรุ่นของมัน มีน้ำหนักของมัน นี่เรานักกีฬารุ่นใด แข่งขันในประเภทใด

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธเข้ามาให้จิตสงบเข้ามาเพื่อดูกำลังของเรา ดูความเป็น
 จริงของเราว่าเรามีกำลังจริงหรือเปล่า แล้วส่วนใหญ่แล้วเราเป็นคนเขียร์มวย คือได้แต่
 เป็นคนดู เฮ้ย มันส์ เฮ้ย แต่ไม่ขึ้นชก เพราะมันวัดใจไม่ได้ไง เราไม่ได้เป็นนักมวยสักที
 อ้าว ไม่ได้เป็นนักมวยก็ได้ ก็เราไปดูเขาเราไม่เจ็บตัว เอ็งไปดูเขาเอ็งก็ต้องเสียบัตร
 นักมวยเขาได้รางวัล เขาได้เงิน ใจของเอ็งถ้าเอ็งไม่ได้ขึ้นชก เอ็งไม่ได้ขึ้นชก เอ็งไม่ได้ลงไป
 ไปแข่งขันเอ็งจะไม่ได้อะไรเลย

ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล เราจะไปแค่เป็นคนคุมมวยตลอดไปใช่
 ไหม เราจะไปชกพุทโธอย่างนี้ เราจะไปชกพุทโธ เราจะเริ่มระดับของท่านอย่างนี้
 ตลอดไป หรือเราอยากจะมีมรรค มีผล ถ้าเราอยากจะมีมรรค มีผลเราต้องพยายามทำ
 หัวใจของเราขึ้นเวทีให้ได้ ขึ้นเวทีนี้สมณะไง สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าใคร
 มีฐานที่ตั้งแห่งการงาน นั่นคือการพันตุ๊กกันระหว่างกิเลสกับธรรม ชัยภูมิของการ
 วิปัสสนา ชัยภูมิของการต่อสู้ ใ้้นี่กายนอก กายนอกมันก็ส่งไปนอก จิตนอกมันก็คิดของ
 มันไป แล้วชัยภูมิมันอยู่ที่ไหน อ้าว ชัยภูมิที่อยู่ในป่าไง กรรมฐานนี่ชัยภูมิ

ไ้้นั้นมันชัยภูมิข้างนอกที่เราไปหาสัปปายะ ๔ ไปหาที่ไปหาใจนี้ ไปหาที่ไปหา
 ความสงบของใจเพื่อจะขึ้นสู่เวที เพื่อจะไปสู้กับมันให้กิเลสกับธรรมมันต่อสู้กันกลาง
 หัวใจเรานี้แหละเราให้เห็นใจ นี่เป็นสันติภูมิจิโงใจ เวลาบัจจจัดตั้ง สันติภูมิจิโงมันเห็นอย่าง
 นี้ไง มันเห็นอย่างนี้มันจะเข้าใจอย่างนี้ไง แล้วมันจะบอกว่ากายนอก โอ้โฮ กายนอกเป็น
 โสคาบัน พอจิตสงบแล้วมันก็เห็นกายเหมือนกัน กายแรกก็เหมือนกับที่เราพูดเมื่อวาน
 สุธนนั้นแหละ อย่งไรๆ มันก็เจอ ถ้าเราจะจับตัวเราได้ เราใส่สูทอยู่ จับอย่างไรเราก็โดน
 สูทเราแน่นอน แล้วก็ต้องปลดสูทนั้นให้ได้ คือต้องถอดสูทนั้นให้ได้ ถอดสูทนั้นคือ
 สังโยชน์ ๓ ถ้าถอดสูทได้

เวลาเราอ้างถึงจิตนี้เหมือนมะพร้าว มะพร้าวจะปอกเปลือกมะพร้าวโศดาบัน ปอกกะลาคือสกิทาคามี สกิทาคามี ถ้าเนื้อมะพร้าวแข็งขยำมันทั้งนี้อาคามี แล้วน้ำ มะพร้าวหรือใจมะพร้าว นั่นแหละอรหันต์ จิตเวลามันเปลือก เห็นไหม สัม เปลือกสัม เราเปรียบเทียบประจำ สัม เปลือกสัม คนโง่ๆ มันซื้อสัมมามันกินทั้งเปลือก แต่คนฉลาด เขาปอกเปลือกทิ้ง เขากินเนื้อเขาไม่กินเปลือก แต่สัมมันต้องมีเปลือก คนต้องมีความคิด สามัญสำนึกของคนต้องมี แต่ถ้าจะปอกเปลือกสัมก็เข้าสู่สมาธินี้ไง ถ้าเข้าสู่สมาธิจะเข้าสู่ ในใจ ถ้าเปลือกสัมมันสวย มันรักเปลือกสัม นั่นนอกใจ ถ้านอกใจมันก็เป็นข้างนอก

ฉะนั้น เขาบอกว่าเขาฟังเทศน์หลวงพ่อ เห็นไหม ฟังเทศน์บางอย่างก็ไม่เข้าใจ บางอย่างก็เข้าใจ แต่บางครั้งไม่เข้าใจจะฟังหลายๆ ครั้ง แล้วก็พยายามจะปฏิบัติตามไปๆ พยายามจะปฏิบัติตามไป พอปฏิบัติไปแล้วทุกครั้ง ทุกครั้งที่ฟังแล้ว ฟังเทศน์ไม่เข้าใจ แล้วพอเข้าใจปฏิบัติตามแล้วก็รู้แจ้ง รู้แจ้งคือเป็นอย่างนั้นทุกที เป็นจริงๆ ทุกที นี่คำนี้ะ มันเหมือนหลวงตาพูด ตอนเราอยู่บ้านตาดหลวงตาท่านเทศน์บนศาลา

หมู่คณะ ท่านชี้หน้าพระเลย หมู่คณะ จำคำพูดของผมไว้ละ แล้วปฏิบัติไป แล้ว ถ้าปฏิบัติไปถึง ถ้าผมตายไปแล้วนะ ถ้าปฏิบัติไม่ถึงเราก็งงไม่เข้าใจใช่ไหม แต่ถ้าวัน ไหนเราปฏิบัติถึงนะผมตามไปแล้วจะมาราบศพผม ท่านพูดอย่างนี้ะบนศาลา หลวง ตานี้ ให้จำคำพูดของผมไว้ละแล้วปฏิบัติไป ถ้ารู้วันไหนนะ ถ้าผมตายไปแล้วจะมาราบ ศพ ท่านคงจะคิดถึงตัวท่าน ตัวท่านที่ท่านไปกราบศพหลวงปู่มัน ท่านเผาศพหลวงปู่มัน ไปแล้ว เวลาท่านปฏิบัติไปแล้วไปรู้แจ้งก็มาราบขอขมาศพของหลวงปู่มัน เพราะอะไร เพราะเราปฏิบัติเองเราก็มีมummongของเรา

ไอนี้เราไม่โทษใครนะ เราไม่โทษใครหรอกเพราะทุกคนมีจิตนิสัย ทุกคนมี มummongของตัวเอง เราถึงว่าใครจะมาพูดกับเรานะ ใครจะมาคุยกับเรา หลวงพ่อต้องอย่าง นั้นๆ เราบอกว่ามันเป็นสิทธิ์ของเรา คือมummongของเรามันเป็นสิทธิ์ของเรา แล้วที่เอ็งพูด เอ็งมีความเห็นก็เป็นสิทธิ์ของเอ็ง เป็นสิทธิ์ของพวกโยมนะ โยมจะคิดอย่างไร โยมมี ความเห็นอย่างไรเราเคารพในสิทธิ์ของโยม ถ้าเรามีความรู้สึกลึกซึ้งคิดอย่างไรมันก็เป็น สิทธิ์ของเรา นี่ความคิด ความเห็นมันจะไม่เหมือนกัน แล้ววุฒิภาวะของจิตมันสูงมันต่ำ มันยังอีกเรื่องหนึ่งเลย

ฉะนั้น วุฒิกวาทิมันไม่มีเลย แล้วมันพยายามจะมาพูด พยายามจะมากำคอ พยายามจะมากดให้เราเห็นด้วย เออด้วยมันเป็นไปไม่ได้ แต่เราพยายามจะบอกให้เขา เข้าใจมันก็เป็นไปไม่ได้ นกกับปลาคุยกันไม่รู้เรื่องหรอก ถ้าคุยกันไม่รู้เรื่องแล้วมันก็ สงวนสิทธิ์ของเราไว้ เป็นสิทธิ์ของเรา บางคนมาแล้วมันไม่อย่างนั้น มาถึงก็จะมาข่มเขา โศกินหญ้า จะข่มให้เรามีความเห็นอย่างนั้นแหละ หลวงพ่อต้องอย่างนั้น ต้องอย่างนั้น มันเป็นสิทธิ์เว้ย มันเป็นสิทธิ์ เราไม่พูด เราไม่พูด แล้วแต่เขา มันเป็นสิทธิ์ มันเป็นสิทธิ์ของเรา ทำไม? เอ็งจะเชื่อ ไม่เชื่อก็เรื่องของเอ็ง ข้าก็ไม่ล่วงก้าวสิทธิ์เอ็งเหมือนกัน แต่ข้าพูดอยู่ที่นี่ทุกวันเลย ถูตามมิ่งทุกวัน ถูทิมตำมิ่งทุกวัน แต่กูไม่ให้มิ่งก้าวล่วงสิทธิ์กูแล้วกัน แต่ถ้าวินไหนมิ่งรู้แล้วนะ เออ มิ่งจะมากราบศพ

นี่พูดถึงถ้าวู้จริง ครูบาอาจารย์ที่รู้จริงท่านเป็นความจริง ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงนะพูดอะไรก็เป็นจริงหมด อย่างที่หลวงตาท่านพูดเรื่องกายนอกๆ เราก็ว่ามันก็จริง แต่จริงในทางที่ว่าท่านหย่อนลงไป ท่านทอดสะพานลงไปนูน ลงไปนรก ในบาตาลเลย จะให้ดังพวกมิ่งขึ้นมา พวกมิ่งยังไม่รู้เรื่องเลย นี่ความเห็นของเรานอกกาย ธรรมะนอกใจ เห็นไหม ถ้านอกใจเขาบอกเลย เวลาฟังหลวงพ่อกแล้วไม่รู้เรื่อง แต่พิจารณาซ้ำๆ พอปฏิบัติแล้วมันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ มันก็จะ เป็นนอกกาย นอกกาย เพราะจริงๆ

ถ้าความจริง ถ้าความจริงของเราเพราะจิตเรายังไม่สงบ ถ้าเราพิจารณาขนาดไหน เขาเรียกตริกในธรรม ตริกในธรรม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธพจน์เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามาตริก ตริกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่ของเรา แต่เราเอามาตริกไป เราเอามาตริก เราเอามาเป็นโจทย์ใจ ถ้าเราตริกจบแล้วเราปล่อยวาง นี่ สมณะ

เพราะ เพราะเราตริกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรายังไม่เห็นจิตเห็นอาการของจิต คือเรายังไม่เห็นตัวตนของเรา เรายังไม่เห็นสิ่งเปลือกสัมผัสของเราที่มันพอกพูนใจของเรา ถ้าเราไม่ได้เห็นของเราคือเราไม่เห็นกิเลส ถ้าเห็นบับมันจะ สะเทือนหัวใจ สะเทือนหัวใจก็นั่นคือกิเลส อ้าว เห็นกิเลสเห็นอย่างไร? ก็บอกกิเลสก็ ก. ใ้ สระอิโง สระเอ ล.ลึง ส.เสื่อโง เราก็ไปเขียนกันในกิจกรรมฝานั่งนะ เขียนยักยัด

ใหญ่ๆ ใจ อวิชชามันเป็นแบบนี้ ยักษ์เขี้ยวยาวเลยอวิชชา ไม่ใช่ หลวงตาบอกว่าอวิชชา มันสวยยิ่งกว่านางสาวจักรวาล

จิตเดิมแท้ที่ส่องใส มันส่องใส มันใส มันสว่างอยู่กลางหัวใจ มันถึงหลอกสัตว์โลกได้ไง ถ้าเป็นยักษ์เราไปเจอมันเราก็งงหนีสิ เราไปเจอยักษ์เราก็ดูว่านี่ยักษ์ ยักษ์เป็นศัตรูกับคน ถ้าเราไปเจอเราก็เข้าใจ โอ๊ยนี่อวิชชามันก็เจอนะสิ มันไม่เจอหรอก อวิชชา มันส่องใส แต่เวลามันเป็นบุคลาธิษฐานใจ เพราะอวิชชามันให้โทษ มันทำให้คนเวียนว่ายตายเกิด มันทำให้คนมีความทุกข์ มันเลยเป็นบุคลาธิษฐานเขียนออกมาให้เห็นว่ามันเป็นยักษ์เป็นมาร เขียนว่ามันเป็นยักษ์เป็นมาร แต่ตัวจริงๆ ของมัน อู๊ฮู หลวงตาบอกว่ามันสวยกว่านางสาวจักรวาล นางสาวจักรวาลยังส่องใสสวยสู้อวิชชาไม่ได้ มันประภัสสรนี้ไม่มีใครรู้จักมันหรอก คนเห็นเท่านั้นถึงจะรู้ คนไม่เคยรู้เคยเห็นนี่ชีไม่ หลวงพ่อก็ไม้ช่วยคนหนึ่ง กำลังไม้สกุเลย กำลังจะไม้กันอยู่นี้

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ามันไม่เคยรู้เคยเห็นมันเป็นไปได้ นั่นนอกจิต แต่ถ้าในจิตเข้ามา มันจะเข้ามาสู่จิต นี่ถ้าเข้ามาสู่จิต ที่นี้บอกว่า อ้าว ก็ฟังหลวงพ่อกลับปฏิบัติไปแล้วมันก็จริง ทุกครั้งเลย จริงก็สมถะไง นั่นนอกจิต นอกใจๆ นอกใจคือมันนอกจากใจของเราไป แต่เป็นโทษของครูบาอาจารย์ไง อย่างที่เราตริกในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เขาทำกันอยู่นี้ อภิธรรมที่ทำกันอยู่นี้ ตริกธรรมะพระพุทธเจ้าทั้งนั้นแหละ แล้วมันบอกว่า เป็นของมัน เกลม พยายามจะให้ได้ ไม่มีได้สักคนหนึ่ง ไม่มีใครได้เลย เพราะมันไม่ปัดจัดตั้ง มันไม่รู้จำเพาะตน ไม่เป็นเวทิตถของคณาฯ นั้น ถ้ามันเป็น เห็นไหม ธรรมฐานเรานี้ เป็น เขาบอกว่านี่พุทโธ พุทโธเป็นสมถะๆ มันไม่มีปัญญา

คนที่มีปัญญาเขาเอาตัวรอดได้แล้ว แล้วเขาสอนจริง สอนจริงคือทำให้ได้ผลตามความเป็นจริง ไม่ใช่ไปเดินตามอย่างนั้น ไอนั้นเป็นสัญญา นี่ทำเหมือนพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าทำอย่างไร นี่ศึกษาตามพระพุทธเจ้าเลย ก็มีพระบวชใหม่เขาจะถือธุดงค์วัตร เขาถือผ้า ๓ ผืน เขาก็เอาผ้า ๓ ผืนนะ ถือผ้า ๓ ผืน ทั้งชีวิตเลยจะไม่ยอมเปลี่ยน ผ้านี้มันจะอยู่ได้อีกกี่ปี มันอยู่ได้ไหม? แต่ในธุดงค์วัตรถือผ้า ๓ ผืน เวลาผ้ามันเก่า ผ้ามันชำรุดทรุดโทรม เวลาภจจัน เวลาพระถือธุดงค์เขาก็เก็บเอาเศษผ้า เอาผ้าที่เขาทิ้ง ผ้าห่อศพเอามาซัก ซักเสร็จแล้วเขาก็เอามาเย็บ มาซ่อม เย็บ ซ่อมเสร็จแล้วเขาก็ปัจจุฯ (ปัจจุฯ ธรรม์)

ปัจจุบัน ก็ว่าถือปัจจุบัน จากจิ๋วตัวนี้ให้ไปสู่อัจฉริยะตัวใหม่ แล้วอธิบายงานจิ๋วตัวใหม่ให้เป็นผ้า ๓ ผืนต่อไป เขาไม่เชื่อว่าใช้ผ้า ๓ ผืนตลอดชีวิต คนเรามันเข้าใจใช้ผ้า ๓ ผืนตลอดชีวิตนะ พระใหม่ๆ อย่างนั้นหลายองค์ เราเจออยู่ ปะ ชวนอยู่อย่างนั้นแหละ หนาตีบเลย แล้วบอกทำไมไม่เปลี่ยนล่ะ? ก็ใช้ผ้า ๓ ผืนไง ตั้งแต่บวชมาจะอยู่กับมันตลอดชีวิตไง ก็ทำเหมือนไง ก็ดีความธรรมะพระพุทธเจ้าไง แต่ครูบาอาจารย์เรามาท่านเป็น ถ้าคนเป็นทำอะไรมันถูกหมด ถ้าคนไม่เป็นทำอะไรผิดหมด แล้วหลวงตา ครูบาอาจารย์เราของจริง ของจริง แต่ท่านหย่อนลงมา ท่านทอดสะพานลงไป

หลวงตาท่านพูดถึงท่านให้ถามสามเณรที่บอกว่าหลวงปู่มันท่านเทศน์นี้ ท่านเทศน์เลยบอกว่าร่างกายนี้มันเป็นส่วนหนึ่งของสกลปรก ถ้าไม่เชื่อให้เอานิ้วล้วงเข้าไปในทวารหนักสิ แล้วเอามาคมมันจะสกลปรกไหม? นี่หลวงตาท่านฟัง คำนี้ฝังใจท่านมาก ท่านบอกว่าเราพิสูจน์ได้ด้วยวิปัสสนาไม่ได้ หลวงปู่มันทำให้พิสูจน์กันด้วยวิทยาศาสตร์เลย ให้เอานิ้วแห้วเข้าไปทวารหนัก แล้วดมชิมว่ามันสะอาดไหม

นี่ไงท่านทอดลงขนาดนั้น หลวงตาท่านพูดเรื่องนี้ที่ไรท่านบอกว่าหลวงปู่มันท่านทอดลงไป คือว่าท่านผ่อนลงไปจนเอาเรื่องร่างกาย เอาเรื่องวิทยาศาสตร์ เอาเรื่องปัจจุบันมาทำให้เราดูเลย โอ้อย่างนี้ถ้ามันรู้มันก็รู้แค่สลดสังเวชใจ แต่ถ้ามันเป็นวิปัสสนาเป็นอย่างนี้ไม่ได้ วิปัสสนาจิตมันจะสงบเข้ามา แล้วจิตมันต้องเห็นอาการ เห็นอาการของจิตคือเห็นสติปัญญา ๔ ถ้าจิตมันจริงเห็นจริง เห็นจริงก็เห็นกิเลสไป มันต้องเห็นกิเลส มันถึงได้แยกแยะกิเลส แล้วชำระล้างกิเลสมันถึงจะเป็นการวิปัสสนา วิปัสสนาคือการรู้แจ้ง รู้แจ้งในอะไรล่ะ? รู้แจ้งในสมุทัย รู้แจ้งในสิ่งที่มันปิดบังอยู่ นี่ถ้ารู้แจ้ง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาเขาปฏิบัติไปแล้วมันก็เป็นจริงแบบหลวงพ่อกุ๊กกิ๊กเลย แล้วหลวงพ่อกุ๊กกิ๊กทำไมบอกว่ามันไม่เป็นจริงล่ะ? เห็นไหม ยังนอกใจอยู่นี่ไง ถ้ามาถามโดยส่วนตัวบอกอย่างนี้ถูกไหม? เรามองถูก ถูกคืออะไร? ถูกคือเอ็งทำถูกโดยพื้นฐานไป คำว่าถูกคือทำถูกตรงนี้ แต่ถูกนี้ไม่ใช่เอ็งมีมรรคมีผลนะเว้ย ถ้ามีมรรคมีผลเอ็งต้องทำความสงบอย่างนี้บ่อยๆ พิจารณาแล้วมันบ่อยๆ ถ้าบ่อยๆ คือว่าจิตมันสงบ ถ้าจิตสงบจิตมันตั้งมั่น ถ้าจิตมันไปเห็นกาย เห็นสติปัญญา ๔ นี่จิตจริงๆ จิตไม่มีสมุทัย จิตเป็นสัมมาสมาธิ แล้วจิตเป็นวิปัสสนา นั่นแหละมันถึงของจริง

จิตจริงโสดาบันถึงจะจริง ถ้าจิตยังไม่จริง จิตมันยังมีสมุทัยอยู่มันก็เป็นนอกใจ นอกใจคืออารมณ์ เราพยายามจะพิจารณา พยายามจะใช้ปัญญาขึ้นมาให้มันวางอารมณ์ อารมณ์ วางอารมณ์แล้วเหลืออะไร? วางอารมณ์แล้วเหลืออะไร? ที่มันทุกข์อยู่นี้มันทุกข์ อารมณ์เราหรือเปล่า ที่มันทุกข์อยู่นี้ความคิดใหม่? อารมณ์เราหรือเปล่า แล้วถ้ามันวาง อารมณ์มันคืออะไร? นั่นล่ะทำไปเดี๋ยวจะรู้ นี่ครูบาอาจารย์ท่านทำอย่างไร

ถาม : เมื่ออาทิตย์ก่อนนี้มีความรู้สึกว่าร่างกาย จิตใจ กับงานมันแยกออกจากกัน มันแยกออกจากกัน มันวางชั่วคราว

ตอบ : การวางมันวางได้หลากหลาย การวางโดยชั่วคราวมันแยกออกไป แล้วมันมีความสุขมาก เขว่ามันมีความสุขมากนะ มีความสุขมาก เห็นใหม่ นี่เขาพิจารณาว่า มันเป็นความปวด เวลาความปวดพิจารณาไปแล้วมันจะหายของมันไป ที่แรกมันปวดมาก พิจารณามันปวด นี่ความปวดอันหนึ่ง ความกลัวอันหนึ่ง บางคนกลัวนี่กลัวมาก ๆ กลัวไปหมด วิดก วิจารไปหมด

เวลาความปวด คนอยู่ที่จริตนิสัยนี้ความปวด เวลาความปวดมันเกิดขึ้น ที่นี้เวลาปวดมันเกิดขึ้นมันอยู่ที่นิสัย นิสัยถ้ามันปวดเกิดขึ้นนะเราเดินจงกรมก็ได้ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ เพราะการพิจารณา ครูบาอาจารย์ที่พิจารณากาย ก็ท่านจะสอนลูกศิษย์ให้พิจารณากาย แต่เวลาหลงตาท่านผ่านขั้นต้นมาด้วยเวทนา ท่านพยายามจะสอนให้พิจารณาเวทนามก็ได้ แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านมาทางจิต จิตคือธรรมารมณ์ คือความคิด นี่มันผ่านได้ทุกอย่าง แต่ผ่านไปแล้วนะมันไปละ ถ้ามันละได้มันก็จะ สักกายทิฎฐิเหมือนกัน

เวลาผ่านเวทนา เวทนามก็เกิดจากกาย เวทนาเพราะจิตมันยึดมันถึงมีเวทนา เวลาพิจารณากายๆ เพราะจิตมันข้องเกี่ยว มันข้องแะ มันหวงแหน มันถึงมีสังโยชน์ผูกกับกาย พิจารณากายๆ เวลามันปล่อยมันปล่อยที่จิต มันไม่ได้ปล่อยที่กายหรือ ถ้ามันปล่อยที่กาย เวลาคนตายเอาร่างกายไปเผา มันก็จบ อ้าว อยากเป็นพระอรหันต์ใหม่? อยากเป็นพระอรหันต์สุขุมไฟเลย แล้วขึ้นไปนอนบนนั้น เดี่ยวได้เป็นพระอรหันต์ มันเป็นใหม่ล่ะ? มันไม่เป็นหรือมันแสบร้อนนะสิ เพราะมันไม่ใช่เป็นในหัวใจ เห็นใหม่ มันนอกใจใจ ถ้ามันในใจ ในใจมันต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้วมันจะเป็นของมัน

ฉะนั้น เวลาที่ว่ามันแยกมันปล่อยอารมณ์ได้ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวกดอกไม้แห่งมาร ถ้ามันรู้เท่ามันก็สงบ แต่ถ้ามันพิจารณาบ่อยๆ เข้ามันขาด มันขาดมันก็ปล่อย นี่กัลยาณปุถุชน ปุถุชน กัลยาณปุถุชน ถ้าเป็นกัลยาณปุถุชน เป็นกัลยาณปุถุชนก็รักษาจิตได้ บางคนไม่รู้มันก็อยู่อย่างนั้นแหละ แต่ถ้าใครยกขึ้นสู่ เห็นใหม่ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา คือยกขึ้นเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นั่นละโศคาปัตติมรรค บุคคล ๔ คู่ นี่มันจะเดินขึ้นไปเลย ถ้ามันเดินขึ้นไป มันเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป คนภาวนาเป็นมันชัดเจนมาก มันชัดเจนมาก แล้วทำได้ง่าย ทำได้ยากนั่นอีกเรื่องหนึ่ง

เวลามันพิจารณาของมันไป ถ้าเป็นเรื่องของจิต เป็นเรื่องของความคิด นอกใจหมดแหละ มันนอกใจ พุทฺโธ ปัญญาอบรมสมาธิมันปล่อยเข้ามา มันจะเป็นใน แต่ยังไม่ในใจ ถ้าเป็นในใจนี้สัมมาสมาธิ ในใจ ถ้าในใจ ใจมันเห็น จิตเห็นอาการของจิต หลวงปู่คุณุ์ท่านเน้น หลวงตาท่านก็เน้น ครูบาอาจารย์ท่านก็เน้น ถ้าจิตเห็นอาการของจิตนั่นคือการยกขึ้นสู่วิปัสสนา แต่เวลาใช้ความคิด หลวงตาท่านใช้คำว่าวิปัสสนาอ่อนๆ ปัญญาอ่อนๆ ท่านลงไปขนาดนั้นนะ เวลาหลวงตาท่านเทศน์คำไหนนะเราจะฟังใจมาก ท่านบอกว่าถ้าการฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้ามีสมาธิเขาเรียกว่าวิปัสสนาอ่อนๆ

หลวงตาใช้คำนี้ วิปัสสนาอ่อนๆ ปัญญาอ่อนๆ มันต้องมีฝึกหัดอ่อนๆ มันถึงจะเข้มแข็งขึ้นมาใจ ใจนี้พอมันจะอ่อนๆ มันทำให้เสียหายหมดเลย อ่อนๆ เพราะอ่อนๆ ใจใหม่ มันอ่อนๆ ก็ฝึกหัดทีเดียวแล้วบอกมันเป็นแล้ว จบเลย นี่วิปัสสนาอ่อนๆ ใช้ปัญญาอ่อนๆ แล้วเวลาคนไปคิด ใจที่ว่าหลวงตาดิฉันสมาธิฯ มันเป็นที่ว่าท่านพูดเพื่ออ่อนนุ่มต่อมตบใจ ความจริงท่านผ่านสภิกขาคามีมาแล้วมันจะดิฉันสมาธิได้อย่างไร แต่ท่านหลง

ถ้าพูดจริงๆ นะ สาธุ ไม่ใช่ขายหลวงตา ท่านหลงว่าเป็นนิพพาน แต่เวลาท่านพูด ท่านมาบ่งว่าท่านดิฉันสมาธิ จริงๆ ท่านหลงว่าท่านได้นิพพานแล้ว ๕ ปี แล้วเวลาหลวงปู่มันท่านบอกว่าจิตเป็นอย่างไรล่ะ? ก็ว่าเป็นนิพพานๆ ใจ ท่านหลงว่านิพพานไม่ใช่ดิฉันสมาธิ ที่นี้ท่านไม่ใช่คำว่าหลง ท่านใช้คำว่าดิฉันสมาธิ แล้วพวกเราก็คิดว่าดิฉันสมาธิฯ ดิฉันสมาธิก็ต้องดิฉันสมาธิตั้งแต่ปุถุชนนี่ไง แต่ความจริงท่านพิจารณาผ่านขึ้นไปแล้ว แล้วท่านไป

ก็มันเรื่องของวิบากกรรม เพราะไปถามหลวงปู่มันใจ ก็อยากจะเป็นอย่างนั้นอีก ก็มันเป็นหนเดียวเท่านั้นแหละ มันจะมีสองที่ไหน? หนเดียว หนเดียวเป็นแล้ว เป็นแล้วก็

จบแล้ว คำตอบนี้หลวงปู่มันตอบมาเพื่อเป็นประโยชน์ แต่เวลาคนไปคิด คนไปจับ มันจับแล้วมันตีความผิด ฉะนั้น ที่ว่าติดสมาธิ ๕ ปี ติดสมาธิ ๕ ปี ท่านคิดว่าท่านสำเร็จแล้ว แต่ไม่ได้ติดสมาธิ แต่เวลาออกแล้วมันเป็นไป นี่พูดถึงในใจ ถ้าในใจมันก็ตั้งแต่โศดาบัน ขึ้นมามันเป็นในใจแล้ว ถ้านอกใจ นอกใจมันเป็นปุณฺณเลย นอกใจ

ฉะนั้น สิ่งที่บอกว่าที่เวลาเขาพิจารณาของเขามันปวดมาก เวลามันปวดมากก็ทน นั่งต่อไป ถึงที่สุดแล้วความปวดมันหายหมดเลย พอความปวดมันหายไปมันมีความสุขมาก มันมีความรู้ยู่กลางหัวอก มันมีความมหัศจรรย์ มหัศจรรย์ นี่เวลาจิตของเราตอนนี้ มหัศจรรย์ เวลามันละเอียดขึ้นไปๆ มันยิ่งมหัศจรรย์กว่านี้ มหัศจรรย์กว่านี้เยอะมาก เพราะมันมหัศจรรย์กว่านี้ไง เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการ สติ สตินี้มันได้ถึงแก่ สกิทาคามี พอจะยกขึ้นสู่อานาคามีมันจะเป็นมหาสติ แล้วพอขึ้นไปสู่อรหัตตมรรคมันจะเป็นสติอัตโนมัติเลย

สติ มหาสติ แล้วปัญญาที่เราเกิดขึ้น แค่นี้เราก็มีศรัทธาพอแล้ว มันเป็นปัญญา โอ๊ย มันมีศรัทธา มันว่าง แล้วถ้าเกิดมหาปัญญาขึ้นมามันเป็นอย่างไรล่ะ? มหาปัญญา ปัญญาที่มันลึกซึ้งกว่านี้ ที่มันทัน ที่มันเร็วกว่านี้ ที่มันยอดเยี่ยมกว่านี้ แล้วถ้าเกิดปัญญาญาณข้างบนที่มันไปเห็นอวิชชา ที่ว่าอวิชชามันยิ่งกว่านางสาวจักรวาล มันจะไปจับได้ มันจะเป็นอย่างไร นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านมาท่านผ่านมาอย่างนี้ ท่านผ่านไปแล้วถึงว่า มันสู้ในจิตใจ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาเขาบอกว่าเขาพิจารณาผ่านปวดมาแล้ว พิจารณาเข้าไปแล้ว เห็นมันแยกเป็น ๓ ตัว นี่สิ่งที่มีตัวปรุง ตัวจิตตัวปวด เวลามันพิจารณาจนหายไปแล้ว มันไม่วิตก วิจารณ์ ขณะนั้นไม่มีตี มีความสุขมาก แต่รู้สึกว่ามันไม่ถึงที่สุด แต่รู้สึกว่ามันไม่ถึงที่สุด เห็นไหม นี่คือการปล่อยวาง การปล่อยวางมันไม่สำรอก ไม่ได้คายออกไปมันมีความสงสัย มันไม่เห็นกิเลสไง ถ้ามันเห็นกิเลสนะมันจะไม่มี ความสงสัย เห็นกิเลส สำรอกกิเลส อ้อชื่อ ปัญญาที่มันไปต่อสู้กับกิเลสมันชัดเจนกว่านี้อีก

ไอ้ที่ว่ามันปล่อย มันว่างหมดนี่สมณะ สมณะคือปัญญาอบรมสมาธิ ไอ้ที่เขาใช้ปัญญาๆ กัน ที่เขาตรีกกรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อภิธรรม ถ้าเขามีสติพร้อมนะ นั่นล่ะถ้าเขามีสตินะมันจะเป็นสัมมาสมาธิ แต่เพราะขาดสติเขาถึงว่าว่างๆ เกิดญาณ ญาณ ๑๖ ญาณที่ ๗ ญาณที่ ๘ โภตรกฺขมิ เกิดกฺขมิญาณ มันนึกเอาทั้งนั้นแหละ มันไป

ท้องมาจากหนังสือ แล้วมันก็ทำอารมณ์มันนั่นล่ะ โคตรภูมิญาณ ตอนนี่เกิดญาณ อ้าว เอา UFO มามันมียาน เราจะได้ขึ้นยานกัน นี๋ยานของเขา มันจินตนาการ นี๋มันนอกใจ ถ้า นอกใจเป็นแบบนี้ เพราะนอกใจมันคิดได้หมด

อย่างพวกเรานี้เราประชุมกัน เราจะทำธุรกิจกัน ทุกคนเสนอโครงการมา ไอ้ไอ้ โครงการคนนี้ก็ร้าย คนนี้ก็ร้าย คนนี้ก็ร้าย ทุกโครงการรวมหมดเลย แต่ยังไม่ได้อำนาจ ไม่รู้ว่าโครงการไหนจะรวย อ้าว นี๋ก็เหมือนกัน ก็จินตนาการไป นี๋ปัญญามันเกิดไป ชรรมะ พระพุทธเจ้าไงอันนั้นก็พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ อันนี้ก็พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น ไอ้ พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ พระพุทธเจ้าบอกอย่างนี้นะเว้ย เมื่อคืนฝันเห็นพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ามาสอนในสมาธิอย่างนี้เลย นี๋นอกใจ

นี่ก็เหมือนกัน เราประชุมกันเลย เสนอโครงการมาคนละโครงการ แล้วคุณโครงการใครจะสำเร็จ ทุกคนจะบอกโครงการของตัวเองดี ยังไม่ได้ทำ ยังไม่รู้ว่าสำเร็จหรือไม่สำเร็จ พุทธพจน์ๆ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเอามาจินตนาการ ผิดไหม? ไม่ผิดหรอก แต่ต้องรู้ว่ามันนอกใจ มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นเรื่องที่ว่าสังคมมันเป็นสาธารณะ ทุกคนก็มีสิทธิใช้ มันเป็นเรื่อง มันเป็นเรื่อง มันไม่ใช่ของเรา แต่ถ้าจิตเรามันสงบเข้ามาในใจของเรา

ในใจ ในใจ เห็นไหม เพราะว่าเลือดเนื้อเชื้อไข เลือดเนื้อเชื้อไขของเรา ดีเอ็นเอของเรา จิตใจของเรา ภาวสวะของเรา กิเลสของเรา แล้วถ้าพิจารณาแล้วมันจะเกิดธรรมะของเรา ถ้าเกิดธรรมะของเราละ เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะสำเร็จแล้วจะไปลาพระพุทธเจ้านิพพาน นี๋ใจเขອງเห็นสมควรแก่เวลาของเธอเกิด เพราะธรรมะของพระสารีบุตร พระสารีบุตรนิพพานก็นิพพานของพระสารีบุตรไปไง พระโมคคัลลานะนิพพานก็นิพพานของพระโมคคัลลานะไปไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์คร่ำครวญ

อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ? สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา แม้แต่ตาคาก็ต้องนิพพานไป แล้วอยากให้พระพุทธเจ้าสอนอยู่ เพราะยังเป็นพระโสดาบันอยากให้พระพุทธเจ้าสอนอยู่ อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ? ธรรมและวินัยที่เราสอนไว้แล้วมันจะเป็นศาสดาของเธอ เราจะสอนอะไรได้

อีก เราก็สอนได้เต็มที่แล้ว ถ้าเธอปฏิบัติก็จะเป็นของเธอ ของเธอ แต่พระพุทธเจ้านิพพานเอาของพระพุทธเจ้าไป

นี่ธรรมะในใจของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเอานิพพานของพระพุทธเจ้าไป แล้วพระพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ทำไมพระพุทธเจ้าไม่เอาไปด้วยล่ะ? พระพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้มันไม่สูญสิ้นไปล่ะ? ทำไมเราปฏิบัติทำไมเรายังได้อยู่ล่ะ? นี่มันเป็นสาธณะไง มันนอกใจไง มันนอกหัวใจมันถึงกองไว้นี้ไง เป็นสาธณะไง แต่ถ้าเป็นจริงมันเป็นจริงของเรา เห็นไหม ถ้าเป็นจริงมันเป็นแบบนี้ นี่พูดถึงถ้าในใจ ในใจพิจารณาไปทั้งหมดอารมณ์มันส่งออกนอกหมด ทวนกระแสกลับ ภาวนามยปัญญา มันจะเป็นภายใน เป็นภายใน ทีนี้เขาบอกว่า

ถาม : หลังจากออกจากภาวาแล้วมีความอึดอย่างบอกไม่ถูก แต่ก็มีข้อสงสัย อยู่ว่าความรู้สึกนั้นมันไม่ถึงที่สุด ควรแก้อย่างไร?

ตอบ : นี่ความรู้สึกนั้นไม่ถึงที่สุด พุทฺจนจะจบอยู่แล้ว คนถามบอกหลวงพ่อก็ไม่ได้ตอบปัญหาผมเลย หลวงพ่อใส่อารมณ์อยู่คนเดียว ผมถามปัญหาไปผมยังไม่รู้ว่าหลวงพ่อกับผมหรือเปล่า ไม่ได้ใส่อารมณ์ แจกแจงให้เห็นใจว่าถ้าร่างกายมันเป็นแบบนี้ แล้วปฏิบัติเวลามันใช้ปัญญาไปแล้ว นี่ในใจ ในใจ นอกใจ นั่นนอกร่างกายเป็นแบบนี้ นอกใจมันเป็นแบบนี้ ถ้าในใจมันจะไปสำรวจไอ้สิ่งที่ว่าไม่ถึงที่สุดๆ ไอ้ความสงสัย ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิมันสัมมาสมาธิ จิตมันตั้งมั่น จิตมันจริง มันเห็นกายจริงๆ มันวิปัสสนาจริงๆ มันสำรวจ มันคาย ไอ้ที่ว่าไม่ถึงที่สุดไม่มีหรอก ไม่ถึงที่สุดเวลามันปล่อยมันปล่อยอย่างนี้ แต่เวลามันขาด ถ้ามันยังไม่ถึงที่สุดมันจะขาดได้อย่างไร?

ไม่ถึงที่สุดก็เหมือนพระพุทธเจ้าที่อาพาธคาบสยกย่อง ที่เหมือนกับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพิจารณาไปแล้วมันไปไม่ได้ นี่ไม่ถึงที่สุด แต่เวลาท่านลาโพธิสัตว์ของท่าน จิตของท่านจริงแล้ว แล้วเวลาท่านวิปัสสนาไป พอวิปัสสนา เออ มันต้องเป็นอย่างนี้สิ เพราะมันสุดสิ้น มันจุดจบ มันจบเลย มันไม่มีคา ไม่มีมาค้ำคางกลางใจ แต่ของเราถ้ามันข้างนอก เห็นไหม เราทำอยู่ข้างนอก แต่ข้างในมันคา เราไปกวาดบ้านคนอื่นหมดเลย แต่บ้านตัวเองไม่ได้ดู

บ้านพวกมึงกูดูแลให้หมดเลย กูเก่งนะ กูเช็ดให้หมดทุกบ้านเลย บ้านใครมาก็ให้
 รางวัด โอ๊ย บ้านสะอาด ให้รางวัด แต่บ้านกูไม่เคยดูแล ปล่อยให้มันเหม็นน่าอยู่นั่นละ
 แต่บ้านคนอื่นกูเช็ดให้หมดเลย กูอยากได้น้ำ กูอยากให้คนเขาชมว่ากูดี กูรักยาบ้าน
 พวกมึงให้หมดเลย ค่าส่วนกลางต้องจ่ายนะเว้ย กูรักยาบ้านให้พวกเอ็งหมดเลย แต่บ้านกู
 กูไม่ได้ดูแล แต่ถ้าวันไหนกูไปดูบ้านกูจบนะ ความสงสัยในบ้านกูไม่มี ในจิต นี้นอกจิต
 ใจ นี้คำอ่านอกจิต ทีนี้จะทำอะไรละ? พุทโธ พุทโธหรือปัญญาอบรมสมาธิให้มันสงบ
 เข้ามา พอสงบเข้ามาแล้วเราจับสิ่งใดได้เราก้พิจารณา

สำคัญที่สุดคือจิตสงบ สำคัญที่สุดคือจิตจริง คือผู้ที่ออกวิปัสสนามันต้องมีกำลัง
 มันต้องมีความจริงของมัน แล้วเราออกไปวิปัสสนาเราจับต้องตามนั้น แล้ววิปัสสนา พอ
 วิปัสสนา มันก็แบ่งออกไปแล้ว สุขขวิปัสสโก เดวิชโธ นี่มันอยู่ที่ประเภท อยู่ที่จิตนิสัย
 ถ้าเราวิปัสสนาจริง ทำจริง เวลาจิตนิสัยเป็นอย่างไรมันจะเป็นพระอรหันต์ประเภทนั้นๆ
 แต่จริงๆ แล้วมันก็มาจากอริยสังฆเหมือนกันหมดแหละ มันอยู่ที่จิตนิสัยใจ อย่างเช่นถ้า
 คนทางภาคใต้ น้ำบูดูก็อร่อย คนภาคกลางอะไรอร่อยไม่รู้ แต่คนอีสานต้องส้มตำอร่อย
 คนทางเหนือแคปหมูอร่อย จิตของเขาจะ ถ้าเขาได้กินแคปหมูนะเขาชอบเลย

คนภาคกลางกินอะไร? คนภาคกลางกินทุกอย่าง คนใต้ล่ะถ้าเขากินน้ำบูดูของเขา
 ได้เจออาหารไต้นะ โอ้โฮ วันนีปลื้ม อีสานมานี่ส้มตำมาได้เลย จิตนิสัยของคนใจ แต่
 เวลากินแล้วอิมเหมือนกัน อริยสังฆอันเดียวกัน แต่ประเภทแยกออกไปจากจิตนิสัย จาก
 อำนาจวาสนา จากพื้นเพใจ พื้นถิ่นใช่ไหม เราคนภาคไหนพื้นถิ่นนั้น จิตมันสร้างเวร
 สร้างกรรมมากี่พื้นถิ่นของมัน จิตนิสัยของมัน ทำแล้วมันได้อย่างนั้น นี่มันจะเป็น
 ประเภท ที่ว่าพระอรหันต์ประเภทนั้นๆ จากจิตนิสัย อย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
 เจ้าวิชชา ๓ พระสารีบุตรนี่ปัญญา เวลาพระโมคคัลลานะฤทธิ์ มันเป็นประเภทๆ เพราะ
 เขาทำของเขาเป็นอย่างนั้น ถ้ามันจบมันก็จบอย่างนั้น นี่พูดถึงถ้าในใจเป็นแบบนี้

ฉะนั้น ว่าถ้ามันยังไม่ถึงที่สุด พุทโธ พุทโธกลับมาให้มันสงบแล้ววิปัสสนา แล้ว
 ถ้ามันบ่อยครั้งเข้า นี่พอมันเข้าสู่ในใจ มันสำรอก มันคายถึงที่สุด เดี่ยวจะถึงที่สุดถ้าเรา
 ค่อยๆ ทำ อย่าใจร้อน อย่าใจร้อน หลวงพ่อพุดบั้งกินนี้เป็นพระอรหันต์เลย เพราะหลวง
 พ่อบอกแล้วจะเอาให้ได้เลย อุด เพราะคณหามันไปซ่อนไว้ อย่าใจร้อนค่อยๆ ทำ แล้วยึด
 หลักไว้ กาลามสูตร อย่าเชื่อใครทั้งสิ้น ยึดไว้แล้วพยายามทดสอบ ปฏิบัติ แล้วถ้าทำไป

แล้วถ้ามันจริงแล้ว หลวงพ่อสอนผิด ผมทำแล้วทำอย่างนี้มันถูก ของหลวงพ่อดี มาพูดกัน ถ้าทำไปแล้วมันถูก แล้วมาบอกเลยว่าหลวงพ่อบอกทุกวันๆ นี่ผิดหมดเลย ของผมทำแล้วถูก มา

ฉะนั้น ค่อยๆ ทำไป ทำให้มันเป็นความจริงของเราในหัวใจของเรา หลวงตาถึงบอกว่าหลวงปู่มันสั่งหลวงตาไว้ ห้ามทิ้งผู้รู้ ห้ามทิ้งพุทธโร พุทธโรคือใจ พุทธโรคือพุทธะ ในใจ ในใจของเรา ปฏิสนธิวิญญาน ถ้ามันสำเร็จมันสำเร็จที่นี่ ที่อื่นไม่มี เอวัง